

REEDS EN NOG NIET

Voorganger: ds Regien Smit

Schriftlezing: Handelingen 2, 1-8, 12-21 en Efeziërs 1, 3,14

Het is feest vandaag. En wat vieren we dan? In straattaal zou je kunnen zeggen, dat we een tattoo hebben gekregen, die zichtbaar maakt wie we zijn en waar we bij horen. We zijn gebrandmerkt, maar dan in de goede zin van het woord. Net als de pinda van de Duyvis. Kent u die reclame nog? Een man in een witte jas zit met een loep voor zijn ene oog elke pinda te bestuderen, en zet er een oké stempeltje op. Nu houdt de gelijkenis al heel gauw op, want in de Duyvisfabriek is die meneer in de witte jas natuurlijk vervangen door een heel onpersoonlijk electronisch oog, dat de massa pinda's in no time de plastic zakken in jaagt. En dat gaat voor onze tattoo niet op. Die is in hoogst eigen persoon gezet met de overstelpende liefde van de Heer Jezus.

In Hem, in Jezus Christus, zegt de apostel Paulus, zijn wij gemerkt met het stempel van de Heilige Geest, die ons beloofd is, als voorschot op onze erfenis. Met andere woorden: de Heilige Geest heeft zich gehecht in u en mij, op een manier die onuitwisbaar is. Dat is nu aan de hand. Een reële situatie. Tegelijkertijd zegt Paulus, dat diezelfde heilige Geest ons beloofd was als een voorschot op wat we uiteindelijk gaan krijgen. Datzelfde woord valt ook te vertalen met 'onderpand'. En dat is belangrijk. Daar kom ik zo op terug.

Deze uitspraak van Paulus klinkt anders dan de woorden van de apostel Petrus op de bewuste Pinksterdag, waar de heilige Geest op een overweldigende manier werd uitgestort op de wachtende leerlingen van Jezus, mannen en vrouwen. Toen zei deze: nu gebeurt wat de profeet Joël heeft beloofd: aan het einde der tijden zal ik over alle mensen mijn Geest uitstorten. Dit is het. Dit is het einde. Nu komt de dag van de Heer. En daar leek het inderdaad op, met deze massale opwekking onder duizenden mensen, op die ene dag. Alleen, het bleef niet bij die ene dag. Het leven ging door. En langzamerhand werd duidelijk dat wat gebeurde op die Pinksterdag de begintoon was van wat de Geest van God in de hele wereld en onder alle volken ging doen. Joëls woorden gingen alleen nog over het volk van God. En het hele boek Handelingen vertelt over de manier, waarop de heilige Geest door roeien en ruiten moest gaan om de apostelen door dat ijzeren gordijn te trekken, zodat voor hen ook de niet-Joden in beeld kwamen.

En Paulus spreekt in deze brief aan de Efeziërs van zijn besef, dat het echte einde, de voleinding van Gods plan met de wereld, nog moet komen. Maar dat maakt de komst van de beloofde Geest niet minder reëel. Dat beklemtoont hij hier in alle toonaarden. En daarvoor gebruikt hij het woord, dat zowel met voorschot als met onderpand kan worden vertaald. In beide woorden zit een vorm van 'garant staan', maar de manier waarop dat gebeurt is wel verschillend.

Bij een voorschot ontvang je meteen een gedeelte van wat beloofd is. En de rest komt later. Zo wordt vaak een handelsdeal gedaan. Toen wij nog een eigen zaak hadden en grote rioleringsopdrachten moesten uitvoeren, was het heel gebruikelijk om voor aanvang van het werk een groot gedeelte als voorschot te ontvangen. Dat gaf een garantie om het werk te kunnen doen. Want de leveranciers en de mensen moesten wél worden betaald. En bij oplevering van de opdracht, als het werk gedaan was, kwam de beloofde rest van het geld. Zonder dat voorschot zou het niet

gaan. Als zaak konden we niet werken op basis van een belofte in de toekomst. Het werk kon niet voltooid worden zonder dat voorschot. En wie wel eens enorm krap in het geld heeft gezeten, weet wat een bevrijding het is als je dan een voorschot krijgt. Dat geeft ruimte! En lucht! Want je kunt nu direct eten kopen en de huur betalen. Te horen dat je de uitkering krijgen zult of de baan hebt gekregen is heel fijn, maar aan de belofte heb je niets als je nu honger hebt. We leven hier en nu direct van het voorschot. Die indrukwekkende aanwezigheid van de heilige Geest op de Pinksterdag toen, het eerste voorschot, zou je kunnen zeggen, herhaalt zich keer op keer in het ontzaglijke wonder bij mensen, die tot geloof komen, soms met enkelen, soms in grote getale. Bij wie opeens dat geloof opgewekt wordt, doordat de liefdesadem van God onweerstaanbaar bleek. En dat gebeurt nog steeds. Het is in ons leven gebeurd. En, zoals dat met een voorschot gaat, ook in ons persoonlijke leven maakt de Geest een begin, Zij nestelt zich in ons wezen en verandert daar iets voorgoed. Maar dat voorschot kan groeien en herhaald worden, telkens weer. Telkens weer kunnen we verbaasd zijn over wat de Geest doet in ons. En telkens weer mogen we beseffen, dat er straks nog veel meer komt, tot aan de voleinding toe.

Bij een onderpand gaat het ook om een garantstelling. Maar de manier is anders. Om de ander te verzekeren, dat je geeft wat was afgesproken, geef je iets anders in bewaring. Ditzelfde woord komt in het eerste testament voor in het verhaal van Juda en Tamar, toen zij zich voordeed als prostituee en een zakelijke deal maakte met Juda. De deal was een geitebokje. Maar als garantie vroeg zij om Juda's staf en zegel. Een persoonlijk onderpand, dat overduidelijk van hem was. En wie kent de verhalen van vroeger niet, dat moeder naar het pandjeshuis ging in tijden van armoede, met de sieraden van oma om maar wat geld te hebben om van te eten? Die sieraden kreeg je weer terug als je het verschuldigde geld plus rente weer terug betaald had. Dat de komst van de Geest in ons leven ook als onderpand geldt, laat zien, dat wat wij zien en merken van de Geest een voorlopige gestalte is. Het is straks in de voleinding niet alleen MEER, het zal ook ANDERS zijn. Het onderpand, dat we nu hebben, is onvervreemdbaar en onmiskenbaar van God, zoals het zegel en de staf van Juda was, maar zo, dat wij het in ons vergankelijke en aardse leven met onze menselijke ogen kunnen zien, en met onze zintuigen en emoties kunnen ervaren. De Geest werkt in ons, terwijl we leven. Terwijl we werken, denken en voelen. Terwijl we bidden. Dan bidt de Geest met ons mee, in onuitsprekelijke verzuchtingen, zegt Paulus tegen de Romeinen. En waarom noemen we hier niet ook de gaven van de Geest, die ons geschonken zijn als onderpand? Juist het besef van de voorlopige gestalte van die gaven, mogen ons ontspannen maken in de omgang ermee. Laten we blij en verwonderd zijn, als iemand onder ons een beeld of visioen krijgt in de samenkomst. Of als iemand ineens een groot geloof krijgt voor een bepaalde zaak. Of als er ineens een moment van diep inzicht wordt gedeeld. Allemaal voorlopige gestalten van de heilige Geest in ons. Zo mogen we daar kijken in alle nuchterheid, en uiteraard niet zonder toets. Maar, en dat is de kern: wij, ieder afzonderlijk, maar ook als gemeente, kunnen niet zonder.

Met andere woorden: het is feest vandaag! Omdat we hier en nu mogen leven met de garantie, dat God zelf in Christus ons voorgoed gemerkt heeft met het stempel van de heilige Geest, dat we daar nu al volop van ontvangen, en meer mogen verwachten, en dat we op zijn tijd in alle volheid de gemeenschap met God zullen beleven. Wat dat betreft is het feest van vandaag ook een voorschot en een onderpand van het feest dat komen gaat. Amen.